MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYIMLAR ve BASILI EĞİTİM MALZEMELERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜNCE HER HAFTA PAZARTESİ GÜNLERİ ÇIKARILIR İLGİLİ MAKAM VE MÜESSESELERE PARASIZ GÖNDERİLİR.

T. C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
TEBLİĞLER DERGİSİ

YILLIK ABONESİ 1000 KURUŞTUR. ABONE TUTARI MALSANDIKLARINDAN BİRİNE YATIRILMALI VE ALINACAK MAKBUZ MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYIMLAR VE BASILI EĞİTİM MALZEMELERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE GÖNDERİLMELİDİR.

CİLT : 38 | 27 OCAK 1975 | SAYI : 1824

Talim ve Terbiye Kurulu Kararları :

Karar s.: 466 Karar t.: 22.11.1974

Konu: Özel Konfeksiyon Kursları Tip Yönetmeliği ve Programları h.

Şimdiye kadar faaliyette bulunan ve bundan sonra açılacak Özel Konfeksiyon Kurslarında geçerli olmak üzere hazırlanan Özel Konfeksiyon Kursları Tıp Yönetmeliği ve programlarının bağlı örneğine göre kabulü hususunun Bakanlık Makamının onayına sunulması kararlaştı.

Uygundur.
22.XI.1974
Nusret KARCIOĞLU
Millî Eğitim Bakanı a.
Müsteşar

T. C.
.... İLİNDE
ÖZEL KONFEKSİYON KURSU YÖNETMELİĞİ

KURULUŞ VE AMAÇ :

Madde 1 — .... İlinde .... numaralı binada ....'nın kuruculuğu altında özel .... konfeksiyon kursu açılmıştır.

Faaliyet halindeki kurslar :

a) I. Devre (Temel) Konfeksiyon Kursu,

b) II. Devre (Tekâmül) Konfeksiyon Kursu.

Konfeksiyon kurslarının amacı: Kalıp ve konfeksiyon metodu ile kısa zamanda çeşitli yaşlardaki yetişkinlere, ekonomik yoldan pratik ve teknik çalışmalar sonunda, provasız giyim ve dikimi öğretmek ve kadın gücünü memleket ekonomisine katkıda bulunabilecek hale getirmektir.

Madde 2 — Kurs sorumlu müdür tarafından yönetilir.

KAYIT - KABUL ŞARTLARI :

Madde 3 — I. Devre (Temel) Konfeksiyon kursuna kayıt olmak isteyenlerden aşağıdaki belgeler istenir.

a) Nüfus kâğıdı örneği,

b) Diploma veya okur - yazar belgesi.

c) 4 adet veli adresi yazılmış ve üzeri pullanmış zarf,

d) Aşı kâğıdı ve sağlık raporu,

e) 6 adet vesikalık fotoğraf.

Madde 4 — II. Devre (Tekâmül) Konfeksiyon kursuna kayıt olmak isteyenlerden aşağıdaki belgeler istenir.

a) I. Devre (Temel Konfeksiyon Kursu bitirme belgesi.

b) 4 adet vesikalık fotoğraf.

Not: Mecburi ilköğrenim çağında olup da ilkokula devam etmeyenler kursa alınamazlar.

ÜCRET :

Madde 5 — Ders ücretleri her yıl derslere başlanmadan önce Valilikçe onanacak tarifeye göre ders saati üzerinden ve aylık hesabiyle her ay peşin olarak alınır.

Madde 6 — Konfeksiyon kurslarına her yıl öğrenci sayısının 20 de biri oranında parasız öğrenci alınır. Bu öğrenciler Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından ve durumları kursa devama müsait olmayan öğrenciler arasından seçilir.

Madde 7 — Konfeksiyon kursları ilgili makamlarca alınacak sıhhî tatil kararı dışında her ne sebeple olursa olsun, kapatıldığı takdirde, peşin alınan ücretlerden ders yapılmayan saatlere isabet eden miktar öğrencilere, geri verilir.

Madde 8 — Devamsızlığı, öğrenim süresinin üçte birini aşan öğrenci imtihana alınmaz ve peşin alınan ücretleri de geri verilmez.

Madde 9 — Disiplin kararı üzerine kurs ile ilgisi kesilenlere peşin alınan ücret geri verilmez.

Not: Burada orta dereceli resmî okulların disiplin yönetmeliği uygulanır.

ÖĞRETİM :

Madde 10 — Konfeksiyon kurslarında Ulusal Bayram ve genel tatillere ait olan Kanunda gösterilen günlerde öğretim yapılmaz. Bunun dışında bütün yıl derslere devam edilir.

Madde 11 — I. Devre (Temel) ve II. Devre (Tekâmül) Konfeksiyon kurslarının öğretim süresi haftada 6 saat olmak üzere 4 ay devam eder ve en az 96 saatte tamamlanır. Her ders 50 dakikadır.

Madde 12 — Kurslar için haftada okutulacak derslerin çeşitleriyle saat tutarları Millî Eğitim Müdürlüğünde onaylanacak günlük vakit ve haftalık ders dağıtım cetvellerinde belirtilir.

Madde 13 — Öğretimde bu yönetmeliğe bağlı kursların öğretim programları takip olunur.

Madde 14 — Derslerde hazır bulundurulması gereken ders araç ve gereçleri kurum idaresince zamanında sağlanır.

Madde 15 — Öğrencilerin yaşları ve ihtiyaçları v.b. ayrı ayrı gruplar halinde yetiştirilmelerini gerektirdiği takdirde kurs idaresince tedbir alınır.

Madde 16 — Konfeksiyon kursunun idare, disiplin, defter ve dosya tutma işleri resmî okullar mevzuatı gözönünde tutularak Valilikçe onanacak iç yönetmelik hükümlerine göre yürütülür.

Madde 17 — Kursta tutulacak defter ve dosyalar şunlardır:

a) Gelen yazı kayıt defteri,

b) Giden yazı kayıt defteri,

c) Gelen yazıların konduğu klâsör,

d) Giden yazı suretlerinin konduğu klâsör.

e) Öğrenci kütük defteri (Öğrencinin bütün durumları bu deftere kayıt edilir.)

f) Öğrenci devam durumlarını gösterir defter,

g) Saymanlık defteri (Öğrencilerden alınan paralar ve yapılan harcamalar bu deftere yazılacaktır.)

h) Öğrenci makbuzları (Öğrencilerin ödedikleri paralar için.)

ı) Her öğrenci için kayıt ve kabul dosyası, (öğrencilerin belgeleri bu dosyaya konacaktır.)

i) İstatistik dosyası (Kursun istatistik bilgilerini taşıyan kâğıtlar bu dosyaya konur.)

j — Disiplin karar defteri.

ÖĞRETMENLER :

Madde 18 — Kursun sorumlu müdür ve öğretmenleri 625 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu hükümleri içerisinde teklif edilerek Millî Eğitim Bakanlığınca atanırlar.

Madde 19 — Kurs öğretmenleri görevli bulundukları Resmi veya Özel Okullardaki öğrencilerin hiçbirine kursta ders veremezler. Başka okulların öğrencilerinden veyahut dışardan olup da özel olarak ders verdikleri öğrencilerin de imtihanlarında bulunamazlar.

Madde 20 — Kurs süresinin bitiminde Millî Eğitim Müdürlüğünden gönderilecek bir yetkilinin (Kız Enstitüsü veya Akşam Kız Sanat Okulu bulunan illerde okul müdürünün seçeceği bir öğretmen) başkanlığı altında kurs öğretmenler heyetince yapılacak bitirme imtihanlarına girenlerden başarı gösterenlere Millî Eğitim Bakanlığınca onanmış örneğe uygun olarak kurs bitirme belgesi verilir.

Bu belgeler Millî Eğitim Müdürlüğünce onanır.

Madde 21 — İmtihanlarda notlar 10 esasına göre verilir. Başarılı olmak için 5 numara yeterlidir. 5 den aşağı başarısız, 5-6 orta, 7-8 iyi, 9-10 alanlar pekiyi derecede başarı göstermiş sayılır. Bu notları gösteren çizelgelerle bitirme belgeleri Millî Eğitim Müdürlüğüne gönderilir.

Not fişi örneği aşağıya çıkarılmıştır.

Aldığı Not : ....

Öğrencinin adı ve soyadı	Rakamla	Yazı ile	Düşünceler

DİĞER HUSUSLAR :

Madde 22 — Öğrenim süresi içinde veya sonunda öğrencilerin çalışmalarını değerlendirmek amacı ile defile, sergi, vitrin düzenlenir.

Madde 23 — Yıl içinde konular işlenirken imkânı bulunmayan öğrencilere kurs yöneticileri tarafından sipariş temin edilir ve alınacak ücret makbuz karşılığında öğrenciye ödenir.

Madde 24 — Kurs müdürü 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 30. maddesi gereğince kursa ait ilân ve reklâmlarının birer örneğini ilgili Valiliğe vermekle yükümlüdür.

Madde 25 — Kurucular aynı ad altında Belediye sınırları dahilinde şube açabilirler. Ancak, yönetmelik ve program dışındaki her türlü işlemi her şube için ayrı ayrı yerine getirmek zorundadırlar. (Her şubeye ayrı müdür ayrı öğretmen tayini ile ayrı kurum açma izni alınır.)

Madde 26 — 625 Sayılı Kanunun 14. maddesi uyarınca öğretime başlama izni geri alınan kursun yeniden faaliyete geçmesi istenildiği takdirde, aynı kanunun 10. maddesi uygulanır.

Madde 27 — Bu yönetmelikte bir hükme bağlanmamış olan hususlarda 625 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu hükümleri çerçevesinde Valilikten alınacak emirlere göre hareket edilir.

I. DEVRE (TEMEL) KONFEKSİYON KURSU ÖĞRETİM PROGRAMI

Süre: 16 hafta (Resmi tatiller hariç 96 ders saati).

Haftalık ders saati: 6 saat (iki yarım gün olarak düşünülmüştür.)

Konular	*Süre*
1 — a) Dersin, atelyenin araç ve gereçlerin tanıtımı	3 saat
b) Konfeksiyon kalıplarının tanıtımı ve kumaşlar hakkında teknolojik bilgi	
c) Ölçü alma teknikleri	
2 — Etek	12 saat
3 — Çocuk ve büyük pantolonu	9 saat
4 — Bulüz	24 saat
5 — Elbise	27 saat
6 — Çocuk giyimleri	21 saat
TOPLAM	96 saat

ETEK :

a) Etek ölçü alma teknikleri.

b) Kalça kalıplarının tanıtımı, esas etek kalıbı hazırlama.

c) Özellik taşıyan vücut yapılarına göre kalıp hazırlama (karın kalça yüksek, bel çukur ve bunun gibi).

ç) Yandan dikişli iki parçalı etek kalıbı hazırlama.

d) Çeşitli ölçülere ve modellere göre pratik etek kalıbı hazırlama.

e) Ön ve arka eteklerde pens kaydırmaları (godede, dikişte, kupta).

f) Etekte model uygulama teknikleri.

1) Yandan dikişsiz etek çalışmaları (Düz, normal, godeli, çok godeli, etek çevresi kalçadan daha dar etekler).

2) Büzgü: a) İlâve büzgü, b) Kendinden çıkan büzgü (Düz, godeli tek taraflı büzgü çalışmaları).

3) Gode ve volan çalışmaları.

4) Pili ve pilikaşe çalışması (a) Düz ütülü, b) Godeli ütülü pili, c) Serbest ütüsüz pili, d) Pili soley pili).

5) Bütün pili veya pilikaşeli etekler.

6) Kloş etek biçimi ve üzerine pilisoley biçkisi belkloş etek.

7) Parçalı etek biçkileri (3-4-6 parçalı etekler).

8) Esas etek kalıbı üzerine jüp kilot ve sort biçkisi.

g) Kumaşların biçkiye hazırlanması.

1) Metraj (en, boy, iplik istikametleri, varsa defo tesbiti, hav, çizgi, desen yönleri, kumaş cinsine göre kesimden evvel ütüleme işlemleri yapılır.)

2) Ütü çeşitleri ve çeşitli kumaşlarda ütü teknikleri.

h) Kalıbı kumaşa geçirme teknikleri.

Fabrikalarda özel makinalarla; çizme yoluyla; atelyelerde; kalem, sabun, kopya kâğıdı ile; çizim yolu ile; toplu iğne ile ve telle.

ı) Prova teknikleri.

1) Eteğin provaya hazırlanması.

2) Prova.

i) Dikiş makinası çeşitleri ve dikiş teknikleri.

1) Motorlu sanai dikiş makinaları.

2) Motorlu dikiş makinaları.

3) İç ve üst dikişler, pens dikişleri.

4) Fermuar dikişleri (elde, makinede, açık ve gizli fermuar).

5) Bel çalışmaları (Kemerli, kemersiz, lâstik, grogren, kurdele).

6) Çeşitli ağraflar ve dikiş teknikleri.

7) Etek baskı çeşitleri (temiz baskı suretiyle baskı, ekestrafor baskı, pervaz baskı, makine baskı, hiristo baskı, biyeli baskı, konfeksiyon baskı, yapay kumaşları yakarak baskı, yapıştırarak baskı).

j) Astar çeşitleri, kalıbının hazırlanması, kesimi dikiş teknikleri.

1) Astar ve duble kumaşların tanımı.

2) Astar kalıplarının hazırlanması.

3) Astarın kesimi.

4) Astarın dikişi ve yırtmaç teknikleri, eteğe geçirilmesi.

5) Astar kumaşından veya şeritten askılık hazırlama ve dikiş teknikleri.

k) Ütü çeşitleri ve ütü teknikleri.

1) Elektrikli, derece ve buharlı, fabrika veya imalathane, konfeksiyon, pres ve şekil ütüleri.

2) Üst dikiş, iç dikiş, pensler, astar ütüleri teknikleri.

ÇOCUK VE BÜYÜK PANTOLONU :

a) Pantolon esas ölçüleri ve pantolon kalıplarının tanıtımı.
b) Pantolon kalıbı hazırlama.
c) Kalıbın kumaşa kesimi.
d) Pantolon özel şekil ütüsü (atelye ütü ile fabrikada presle).
e) Provaya hazırlama ve prova.
f) Pantolon dikişi (cep, kemer, yırtmaç, paça baskıları teknikleri).

BLÜZ:

a) Beden esas ölçüleri ve beden kalıplarını tanıtma.
b) 1 — Normal vücut ölçülerine göre kalıbın tanıtılması.
2 — Pens kaydırmaları.
3 — Vücut özelliklerine göre pens yerlerinin değiştirilmesi,
c) Beden kalıbı üzerine bulüz kalıbı hazırlama ve kapanma payı tekniği.
ç) Yaka biçkileri (şömizye, amerikan, bebe, hakim, erkek, şal yakalar).
d) Kol biçkileri düz kol ve model uygulamaları.
e) Manşet ve kol kapakları.
f) Model uygulanmış bulüz kalıbının kesimi, provası, dikişi, ütü tekniklerine uyularak hazırlanması,
g) İlik çeşitleri ve ilik yerlerinin tesbiti, düğme dikişi teknikleri.

ELBİSE:

a) Ölçü alma teknikleri tekrarı ve elbisede ölçü alma.
b) Esas elbise kalıplarının hazırlanması,
c) Esas elbise kalıbı üzerine çeşitli model uygulamaları,
c) Vücut özelliğine göre elbise kalıbı hazırlama.
d) Kumaşa uygulama.
e) Provaya hazırlama ve prova,
f) Duble veya astar hazırlama,
g) İkinci kontrol,
h) Elbise dikişi teknikleri.

Not: Bulüz ve etekte öğrenilen biçki - dikiş, ütü teknikleri elbisede de uygulanır ve yenileri konuya göre işlenir.

ÇOCUK GİYİMLERİ :

a) Çocuklarda ölçü alma teknikleri ve çocuk kalıplarının tanıtılması.
b) Esas beden kalıbı hazırlaması.
c) Çeşitli kol ve yaka biçkileri (uygulamalı).
d) Çeşitli model uygulamaları.
e) Provaya hazırlama ve prova.
f) Dikiş teknikleri, süslemeler ve ütüler.

Not: Kursta bilgi seviyesinde verilecek konular resim, broşür v.b. yollarla öğrencilere tanıtılacak ve gerektiğinde ilgili kuruluşlara gidilerek yerinde işlenecektir. Diğer konularda ise uygulama yaptırılacaktır.

II. DEVRE (TEKÂMÜL) KONFEKSİYON KURSU
ÖĞRETİM PROGRAMI

Süre : 16 hafta (resmi tatiller hariç 96 ders saati).

Haftalık ders saati: 6 saat (iki yarım gün olarak düşünülmüştür).

Konular	*Süre*
1 — Tayyör	36 saat
2 — Manto, pardesü, ceket, kaban	24 saat
3 — Çocuk ceketi, mantosu, pardesüsü	18 saat
4 — Japone manto	6 saat
5 — Raglan manto	6 saat
6 — Kap, pelerin kapişon (büyük ve küçük)	6 saat
Toplam :	96 saat

TAYYÖR :

a) Ölçü alma teknikleri tekrarı ve tayyörde ölçü alma.
b) Esas beden kalıbı üzerine tayyör biçkisi.
c) Tayyörde kapama payı teknikleri (normal ve kurvaze).
d) Tek ve çift parçalı tayyör ve manto kolları biçkileri.
e) Çeşitli tayyör biçkileri.
f) Çeşitli ölçü ve modellere göre kalıp hazırlama.
g) Tayyör kumaşlarının biçkiye hazırlığı (hav, desen, çizgi, iplik istikametlerinin tesbiti; metraj ve kumaş cinsine göre ütüleme).
h) Tayyör kolu hazırlama tekniği.
ı) Provaya hazırlama, prova ve provadan çıkarma teknikleri.
i) Astar kalıbının hazırlanması.
j) Telâ çeşitleri, yerine göre telânın kesilmesi, eklenmesi, işlenmesi, işlenme ve ütüsü (beden, arka yaka, kol ağzı, etek ucu ce ceplere telâ geçirilmesi).
k) Yaka ve kol takılması.
l) Tayyörlerde ve mantolarda ilik yeri tesbiti ve ilik çeşitleri.
m) Tayyör ve mantolarda cep çeşitleri (ilik, yelek, körüklü, aplike, kapaklı cepler) ve cep dikimi.
n) Yerine göre vatka pamuğu ile omuz, göğüs, kalça düzeltmeleri.
o) Tayyörün son ütüsü ve düğme dikimi.
ö) Astar çeşitlerinin tanıtılması ve astar kalıbının kumaşa uygulanması.
p) Astar dikişi ve tayyörün astarlanması.
1) Kaplama olarak.
2) Tulum olarak.
r) Tayyörlerde ve mantoda yaka ve kol altı lişetleri ve firma etiketi dikimi.

MANTO - PARDESÜ - CEKET - KABAN :

a) Çeşitli ölçülere göre kalıpların hazırlanması ve model uygulaması.
b) Tayyör konusunda işlenilen (a, b, c, d, e, f, g, h, i, ı, j, k, l, m, n, o, ö, p) maddeleri manto, pardesü, ceket kabana da uygulanarak tekrar yapılır.
c) Manto veya diğerlerinden biri diktirilir.

ÇOCUK CEKETİ - MANTOSU - PARDESÜSÜ :

a) Ölçü alma teknikleri tekrarı.
b) Esas beden kalıpları üzerine manto, ceket, pardesü biçkileri.
c) Tayyör ve manto konularında işlenilen ünitelerden gerekli olan işlemler burada tekrar edilir.

JAPONE MANTO :

a) Esas beden kalıbı üzerine japone biçkisi (kuşlu, kuşsuz, uzun kuşlu, takma japone, önü takma arkası japone veya önü japone arkası takma biçkiler).
b) Japone üzerine değişik model uygulamaları.

RAGLAN MANTO :

a) Esas beden kalıbı üzerine rağlan biçkisi.
b) Çeşitli rağlan modellerin uygulanması.

KAP VE PELERİN :

a) Çocuk ve büyük esas beden kalıbı üzerine kap ve pelerin, kapişon biçkilerinin verilmesi, manto dikişi tekniklerinden faydalanılarak diktirilmesi.

Not: Japone ve raglan manto, kap ve pelerin konuları biçki olarak işlenecektir. Dikiş istendiği hallerde manto ve tayyör konuları işlenirken uygulanabilir.

KONFEKSİYON KURSLARINDA BULUNDURULACAK
ARAÇ - GEREÇ LİSTESİ
(20 öğrenci için)

Tip I :

— 20 adet formika gözlü tek kişilik çalışma masası.
— 2 adet biçki masası.

Tip II :

veya
— 4 adet gözlü çalışma ve biçki masası.
— 2 adet etek ütü tahtası.
— En az iki kişilik aynalı ve perdeli prova odası veya köşesi.
— 4 adet dikiş makinası.
— 4 adet kol tahtası.
— 4 adet göğüs yastığı.

— 5 adet manken (çeşitli boylarda).
— 5 adet ütü.
— 4 adet cetvel.
— 4 adet riga.
— 2 adet etek boyu alma aleti.
— 4 adet gönye.
— 1 adet yazı tahtası.
— 3 adet küvet.
— 1 adet büyük masa moltonu.

T. C.
.... (İlin adı yazılacak)
ÖZEL .... KONFEKSİYON KURSU
BİTİRME BELGESİ

Fotoğraf

ÖĞRENCİNİN

Adı ve soyadı : ....
Baba adı : ....
Doğduğu yer ve yılı : ....
Kayıt No. : ....
Kursa girdiği tarih : ....
Kursu bitirdiği tarih : ....
Kurs süresi (ders adedi olarak) : ....
Başarı derecesi (rakamla) : ....
Belge No. : ....
(İlin adı yazılacak)

.................................'da Özel .... Konfeksiyon Kursunun öğretim süresi .... ay olan Temel/Tekâmül bölümüne devam ederek kurs bitirme imtihanında .... derecede başarı göstermiştir.

Genel öğretim dereceleri dışında özel meslek kursu olarak açılmış bulunan Özel .... Konfeksiyon Kursu Millî Eğitim Bakanlığının .... tarih ve .... sayılı kararıyla onanmıştır.

Kurs Müdürü Millî Eğitim Müdürü

TALİM VE TERBİYE DAİRESİ

Karar s.: 495 Karar t.: 20.12.1974

Konu: Liselerin IX., X. ve XI. sınıflarının Tarih dersi programları h.

18.1.1971 gün ve 1640 sayılı Tebliğler Dergisinde yayımlanan Orta dereceli okulların, ikinci devre IX. sınıflarının Tarih dersi taslak programı ve Tarih öğretiminin amaçları ile kazandıracağı davranışların ışığı altında liselerin IX., X. ve XI. sınıfları için IX. Millî Eğitim Şûrasında kabul edilen haftalık ders saatlerine göre hazırlanan Tarih programının, ilişik örneğine uygun şekilde kabul edilmesi;

1976 - 1977 öğretim yılından itibaren IX. sınıflardan başlamak üzere kademeli olarak uygulanması ve buna göre yarışma yolu ile Tarih kitaplarının yazdırılması hususlarının Bakanlık Makamının tasviplerine arzı kararlaştı.

Uygundur.
20.12.1974
Nusret KARCIOĞLU
Millî Eğitim Bakanı a.
Müsteşar

TARİH ÖĞRETİMİNİN AMAÇLARI VE KAZANDIRACAĞI DAVRANIŞLAR

1 — Öğrencilere, insanların çevreleri ile yaşayışları arasındaki sıkı ilişkilerini belirterek çevrenin ve çeşitli kaynakların değişik kültürlere yaptığı etkileri göstermek suretiyle, değişik coğrafya alanlarında ve tabiat kaynaklarının çeşitliliği içinde Türk tarihinin, Türk kültür ve uygarlığının akışını izlemek ve dolayısıyla, onlarda millî benliğimizin aksettiği sosyal, kültürel, siyasî ve hukukî kurumlarımız hakkındaki anlayışı geliştirmek ve böylece millî bilinci pekiştirmek.

2 — Öğrencilere, çağdaş uygarlık ve kültürün uzun bir geçmişin eseri olduğunu, bu uygarlık ve kültürün gelişmesinde Türk Milletinin de büyük payı bulunduğunu belirtmek; eski büyük uygarlıkları ve bu uygarlıkların çağdaş dünyamıza yaptıkları etkileri inceletirken, bu uygarlıklar arasında Türk uygarlığının yerini ve önemini göstermek.

Böylece: öğrencilerin, içinde yaşadıkları çağda geçen sosyal, kültürel, ekonomik ve politik olayların sebeplerini, toplum hayatımızın genel durumunu anlamalarına, kültür ve uygarlık miraslarımızın değerini kavramalarına ve kültürlerini artırmalarına yardım etmek; tenkitçi düşünme, araştırma ve yargılama yeteneklerini geliştirmek ve başkalarının hizmetlerini takdir etme meziyetini kazandırmak.

3 — Önemli tarih olaylarını, sanat ve teknikteki gelişmeleri inceletme yoluyla öğrencilere geçmişte çıkan rekabet ve anlaşmazlıkların sebeplerini göstererek; gelecekte çıkacak benzer anlaşmazlıklar karşısında gerekli davranışı kazandırmak; hayat problemlerini çözümlemede ip uçları vermek, sağlam bir düşünce ve fikir disiplini sağlamak.

4 — Türk toplumunun tarihî gelişmesinde önemli yeri olan batılılaşma, hürriyet, demokrasi ve milliyetçilik hareketlerini incelerken diğer demokrat milletlerin geçirmiş ve geçirmekte oldukları gelişme aşamalarını ve bu konuda güdülen yolları araştırmak; böylece insanın yüzyıllar boyunca hürriyeti elde etmek için yaptığı mücadelelere dikkati çekerek; öğrencilere hürriyetin ve demokrasinin değerini kavratmak; bu telkin yapılırken özellikle millî bütünlüğü koruma, demokrasiyi üstün tutma ve ilerletme bilincini vermek.

5 — Öğrencilere, milletler ailesi içinde Türk milletinin lâyık olduğu yeri göstermek; milletimize düşen insanlık görevleri bulunduğunu belirtmek; insanların ve milletlerin birbirlerine muhtaç olduklarını, ortak problemlerin karşılıklı iyi niyetle ve ortak çabalarla çözümlenebileceğini takdir ettirmek ve böylece işbirliği ruhunu ve sorumluluk duygusunu geliştirmek.

6 — Başta Türk büyükleri, özellikle Atatürk olmak üzere; milletimize ve insanlığa hizmet etmiş büyük devlet, bilim, fikir ve sanat adamlarının hayatlarını ve hizmetlerini uyulmaya değer örnekler olarak takdir ettirmek; onlara, milletine ve yurduna faydalı olma yolunda her fedakârlığı göze alabilecek bir kişilik kazandırmak.

7 — Öğrencileri, bulunduğu toplum içinde politik, millî ve dinî yönlerden — milliyetçiliğe aykırı düşen görüşler dışında — hoşgörüye alıştırmak; böylece, başkalarının görüşlerine, inançlarına ve haklarına saygı gösterme davranışı kazanmalarını sağlarken, Atatürk'ün çizdiği milliyetçilik anlayışı içinde millî birlik, beraberlik, bütünlük ve bağlılık duygularını güçlendirmek.

8 — Öğrencileri, gittikçe karmaşık bir hale gelen ve başdöndürücü bir hızla çoğalıp genişleyen yurt ve dünya problemleri arasında şaşırmaksızın doğruyu arayıp bulabilen, hayatın hızına ayak uydurabilen, yurt ve millet yararına en uygun yolları seçebilen, kişilik sahibi, millî, maddî ve manevî zenginlik kaynaklarımızı korumak milletçe değerlendirmek gereğine inanmış, bu yolda alışkanlıklar kazanmış vatandaşlar olarak yetiştirmek.

9 — Atatürk'ün, gençliğe yaptığı hitabı öğrencilere derinliğine ve genişliğine kavratmak; Türk devrimlerini, ilkelerini ve çok yönlü olarak anlamlarını, değerini, önemini, ne gibi büyük güçlükler ve engeller yenilerek nasıl büyük fedakârlıklarla gerçekleştirildiğini belirterek, bunların korunması ve aynı doğrultuda geliştirilmesi zorunluluğunu duyurmak ve kendilerinin devrim değerlerine bağlılıklarını pekiştirmek.

10 — Öğrencilere, köklü bir tarihe sahip olan büyükbir milletin evlâdı olmanın sorumluluğunu duyurmak; Türk milletinin zekâ kabiliyetini, çalışkanlığını kahramanlık ve fedakârlığını, bilim ve sanat severliğini, estetik zevkini, insanlık duygularının yüksekliğini tarihten örnekler vererek kavratmak, bu üstün özellikleri sürdürüp geliştirebildiğimiz ölçüde çağdaş uygarlık düzeyine erişebileceğimizin inancını vermek; böylece onlarda milletimizin geleceğine olan güvenlerini artırmak, şerefli milletimizin ona lâyık evlâtları olma yolunda sonsuz bir çaba harcamaları ve bu uğurda durmadan, duraklamadan çalışmaları gerektiği bilincini geliştirmek.

II — AÇIKLAMALAR VE DİREKTİFLER

1 — Bilindiği gibi, tarih öğretiminin Türk millî eğitiminin amaçlarını gerçekleştirmede büyük bir yeri ve önemi vardır. Bu yüzden, tarih öğretimi, bugün gitgide karmaşık hale gelen yurt ve dünya problemleri karşısında öğrencilerimiz için ihtiyaç duyulan gerekli bilgi ve anlayışı kökleştirecek, olumlu davranışları geliştirecek ve istenen becerileri kazandıracak doğrultuda olmalıdır.

Tarih, yalnız eski olayların bir fihristi; hükümdarların ve türlü türlü kişilerin bir listesi olarak anlaşılmamalıdır. Tarih, öğrencilerin tecrübelerini ve görgülerini binlerce yıl önceki zamanlara kadar götürerek, onların düşünüş ve kavrayış ufkunu genişletir ve bugünkü hayatı, hayatın bugünkü problemlerini daha iyi kavramaları imkânını hazırlar. Tarih, özellikle bugünü aydınlatarak, izlenecek en doğru yolu göstermeğe ve gelecek için alınacak tedbirleri bize sezdirmeğe yaradığı içindir ki, önemli bir eğitim aracıdır.

2 — Tarih konuları işlenirken Türk milletinin geçmişteki başarıları gözönüne getirilerek, milletimizin geleceğine güvenen üstün ahlâk değerlerini benimsemiş, yurdumuzda ve dünyamızda gittikçe genişleyen ve derinleşen hürriyet ve demokrasi anlayışını kavramış, millî bilince sahip, aydın, uyanık, sorumluluk almağa kararlı vatandaşlar yetiştirme görevi ön planda tutulmalıdır.

3 — Tarihin her çağında dünya kültür ve uygarlığına büyük hizmetlerde ve değerli katkılarda bulunmuş olan Türklerin, tarih boyunca ayrı ayrı adlar altında dünyaya kültürlerini ve uygarlıklarını yaydıkları, islâm dininin yayılmasında, islâm rönesansının doğuşunda, islâm uygarlığının kuruluşunda ve gelişmesinde, Türklerin eşsiz hizmetlerde bulundukları, öğrencilere kavratılmalıdır.

4 — Tarih öncesinden başlayarak günümüze kadar, Anadoluda doğmuş ve gelişmiş olan kültür ve uygarlıklar tanıtılmalı, bu kültür ve uygarlıkların Önasya ve Akdeniz uygarlıkları arasındaki yeri ve önemi belirtilmeli; bunların birbirinin devamı olduğu, hepsinin bu topraklarda bugüne kadar gelip geçmiş insan topluluklarının ortak eseri bulunduğu fikri, öğrencilere aşılanmalıdır. Bugünkü uygarlığın insanlığın ortak malı olduğu ve böylece onlara, çağdaş uygarlığın yapıcı, yaratıcı ve seçkin bir ortağı haline gelme fikri benimsetilmelidir.

5 — Eski kültür ve uygarlıklar işlenirken bu uygarlıkların çağdaş dünyamıza yaptıkları etkiler açısından ele alınmasında, öğrencilerin genel kültürlerine katkıda bulunacak ve millî bilinci pekiştirmeğe yarayacak sosyal ve kültürel konuların gözönünde tutulmasına önem verilmelidir.

6 — Tarihimizde önemli bir dönüm noktası olan batılılaşma hareketleri incelenirken, öğrencilere batıdaki fikir ve sanat alanındaki gelişmelerle, demokrasi ve milliyet akımları, ilim, güzel sanatlar, teknik ve endüstri alanlarındaki ilerlemelerin tarihi seyri kavratılmalıdır.

7 — Bulunulan yerdeki sur, kale, abide, harabe, bent, cami, medrese, çeşme, han, hamam, köprü, imaret, kevransaray, kitaplık gibi tarihi eserler ziyaret edilerek, müzede veya başka yerde bulunan eski silah, kapkacak, elbise ,çini ve diğer eserler gösterilerek, öğrencilerin kolaylıkla geçmişi gözönüne getirmelerine ve böylece, onlara yapıcı güçleri için malzeme edinmelerine imkân ve fırsat verilmelidir. Eski eserlerle anıtların Türk tarihinin birer belgesi olduğuna öğrencilerin dikkati çekilerek, bunları yıkılmaktan, bozulmaktan ve yabancı ellere geçmekten korumanın bir ödev olduğu onlara aşılanmalı; okulun olduğu yerde aslı bulunmayan tarihi eserlerin tanıtılmasında resimlerinden, kartpostallardan, gazete ve dergilerde çıkmış fotoğraflardan, tarihi tablolardan ve benzeri araçlardan yararlanılmalıdır.

8 — Eski bir olaydan, Kurtuluş Savaşı ve Türk Devriminin herhangi bir döneminden söz edilirken, o olayın geçtiği yer hakkında öğrencilerin dikkati çekilmeli, varsa olayla ilgili eserleri gösterilmeli ve inceletilmelidir.

Tarhi bir kimseden söz edilirken, o zat, eğer okulun bulunduğu yerde doğmuş veya ölmüş, yahut orada, bulunmuş ise, bu yöne; o zatın orada camisi, medresesi kitaplığı, imareti, hanı, türbesi v.b. bulunuyorsa, bu gibi eserlere, öğrencilerin dikkati çekilmelidir. Ancak, bütün bu incelemelerde, öğrencilere bâtıl inançlar telkin edecek hurafelere ve yanlış bilgilere yer verilmemelidir.

9 — Mahallî ve millî tarihle, Türkiye tarihi ve dünya tarihine ait konular hakkında yazılmış kitapları, broşürleri, ansiklopedilerde veya dergilerde çıkmış yazıları okumaya, öğrenciler teşvik edilmeli, özellikle işlenilen konu ile ilgili yazıları okumaları tavsiye edilerek, bu yazıların hangi eserin hangi sayfasında bulunduğu kendilerine söylenmeli; okudukları yazıların özetinin, veya bu noktasının, arkadaşlarına söz veya yazı ile anlatmaları imkânı sağlanmalıdır.

Kısaca; tarih derslerinde öğretmenin ödevi, tarihi sadece okutmak, anlatmak ve belletmekten ibaret olmayıp, öğrenciyi tarih olaylarının sebepleri üzerinde düşündürerek çeşitli yönlerden inceleme, karşılaştırma ve muhakeme ettirerek tarihi gerçeklere varma ve sonuçlara bağlama yeteneği kazandırmağa çalışmaktır.

Onun için, öğretmen konuların işlenmesinde, öğrencilerin kitaplardan ve çeşitli kaynaklardan, haritalardan, tarihi eserleri incelettirerek geziler yaparak; zaman zaman toplu konuşmalar, tartışmalar ve tarihi temsiller düzenleme yoluyla çeşitli çalışmalara girişerek, gerekli bilgiyi ve istenilen davranışı kazanmalarına yardım etmelidir.

Amaçlara ulaşabilmek için ,tarih derslerinde değişik metod ve tekniklerin kullanılmasına, çeşitli malzeme ve vasıtalardan yararlanılmasına ihtiyaç vardır.

Ayrıca, bu çalışmalarda öğretmen, her zaman söyleyen ve dinleten bir insan rolünden kurtularak; yol gösteren, öğrencilerine örnek olan ve yöneten bir rehber durumunda bulunmalıdır.

10 — Değerlendirmenin, öğretim işinin ayrılmaz bir parçası olduğu unutulmamalıdır. Bu yüzden objektif değerlendirme tekniklerinin bilinmesine ve uygulanmasına çalışılmalıdır. Öğrencilere, kazandırılmak istenilen bilgiler, yetenekler ve davranışlar öğretmen tarafından açık ve seçik olarak belirtilmeli ve usulüne göre değerlendirilmelidir.

TARİH DERSİ MÜFREDATI HAZIRLANIRKEN GÖZÖNÜNDE TUTULAN ESASLAR

1 — Üniteler, Türk kültür ve uygarlığı ile ilgili olan en önemli konulardan seçilmiş; özellikle, Anadolu ve Türk tarihi mihver alınarak müssümanlıktan önceki ve sonraki Türk kültür ve uygarlıklarına ağırlık verilmiştir.

2 — İlk çağdan başlayarak, insanlığa kültür ve uygarlık mirası bırakmış olan devlet ve uygarlıkların siyasi tarihlerine ayrı bir yer verilmemiş; bu konuda, sadece eski bilgilerinin hatırlatılması ile yetinilmiştir.

Türk devlet ve uygarlıklarının incelenmesinde ise, yalnız devletin kuruluşu ile ilgili siyasi olayların belirtilmesi yeterli görülmüş; daha ziyade teşkilât ile sosyal, kültürel ve ekonomik konulara yer verilmiştir.

3 — Ünitelerin işlenmesinde, Türk kültür ve uygarlığının kuruluşu, dünya uygarlığı arasındaki yeri ve öneminin belirtilmesi esas tutulmuştur.

4 — Üniteler ele alınırken öğrencilerin genel kültürlerine katkıda bulunacak ve millî bilinci perçinlemeğe yarayacak sosyal ve kültürel konular gözönünde tutulmuştur.

5 — Tarihimizde önemli bir dönüm noktası teşkil eden batılılaşma hareketleri dolayısıyle, öğrencilerin batıdaki fikir ve sanat alanındaki gelişmeler hakkında gerekli bilgileri edinebilmeleri için, özellikle demokrasi ve milliyet akımları; ilim, fen ve endüstri alanlarındaki ilerlemelerin tarihi seyri üzerinde ayrıca durulmuştur.

LİSE VE MESLEK LİSELERİ IX. SINIF TARİH DERSİ JROGRAMI

(Haftada 2 saat)

I — Tarih Öncesi Devirlerde ve İlkçağda Anadolu Kültür ve Uygarlıkları :

a) İlk insanlar ve ilk kültürler.

b) Kültür ve uygarlık bakımından ilkçağa genel bir bakış;

İlkçağın özellikleri (Din, devlet, hukuk ve güzel sanatlar üzerinde durulacaktır).

c) Anadoluda kurulan eski kültür ve uygarlıklar. (Anadolunun coğrafi konumu ve durumu üzerinde öğrencilerin dikkati çekilecek; tarih öncesinden başlayarak burada doğmuş ve gelişmiş olan kültür ve uygarlıkların, Önasya ve Akdeniz uygarlıkları arasındaki yeri ve önemi belirtilecek; özellikle Hitit kültürü ve uygarlığı üzerinde Sümer geleneğinin etkisi gösterilecek, bunların birbirinin devamı olduğu ve hepsinin bu topraklarda bugüne ka-

dar gelip geçmiş insan topluluklarının ortak eseri olduğu fikri aşılanacaktır. Bu arada Hititlerden başlayarak, Anadolunun ilkçağ siyasî tarihiyle ilgili bilgiler hatırlatılacaktır.)

II — Müslümanlıktan Önceki Türk Kültür ve Uygarlıklarına Genel Bir Bakış :

a) Türklerin Anayurdu, göçler sebep ve sonuçları.

b) Göçlerden sonra Orta Asya'da kurulan büyük Hun devleti ile Göktürk ve Uygur devletlerinin kültür ve uygarlıkları; (özellikle yazı, takvim ve din üzerinde durulacak; Uygur medeniyeti ayrıntılı olarak işlenecektir.) Bu arada Hunların batıya göçleri dolayısiyle Doğu ve Orta Avrupa'daki Türk kültür eserlerinden Avar, Hazar, Bulgar, Peçenek ve Macarlara ait olanlar tanıtılacaktır.

III — İslâm Dininin Yayılışında ve İslâm Uygarlığının Doğuşunda Türklerin Rolü :

a) Büyük dinler;

1. Budizm; yayıldığı alanlar.
2. Musevilik.
3. Hıristiyanlık (Ortaçağda Avrupa'nın sosyal, ekonomik ve kültürel durumuna toplu bir bakış yapılacak, feodalite, kilise ve papalık üzerinde durulacaktır.)
4. Müslümanlık ve yayılışı :

a) Türklerin islâm dinine girmeleri, islâm dünyasındaki ve islâm uygarlığındaki rolleri; ilk müslüman Türk devletleri ve uygarlıklarına genel bir bakış, (İslâm rönesansının doğuşunda, islâm medeniyetinin gelişmesinde ve yayılmasında Türklerin büyük hizmetlerine örnekler verilmek suretiyle değinilecek; ilk müslüman Türk dvletlerinin (Karahanlılar, Volga Bulgarları, Gazneliler ve Büyük Selçuklular) kültür ve uygarlıkları kısaca tanıtılacaktır.)

IV — Anadoluda Türkler ve Türkiye Tarihi :

a) Oğuzlar ve bunların bir kolu olan Selçukluların Anadolu'ya akınları; özellikle Malazgirt savaşı ve bu savaşın Türk tarihi ve dünya tarihi bakımından önemi, (bu arada ortaçağda Anadolunun siyasî tarihi ile ilgili bilgiler hatırlatılacaktır.)

b) Anadolu Selçuklu sultanlığının kuruluşu ve Haçlı savaşları, (bu savaşların doğuda ve batıdaki etkileri ve sonuçları dikkate alınarak incelenecektir.)

c) Selçuklu kültür ve uygarlığı :

1. Devlet örgütü ve ordu,
2. Din, dil, edebiyat ve güzel sanatlar,
3. Sosyal ve ekonomik durum. (Konu işlenirken bulunulan yerde, Selçuklu ve Anadolu beyliklerine ait eserler varsa tanıtılacak, yurdumuzun çeşitli bölgelerindeki eserlerden örnekler gösterilecektir. Özellikle, Alâettin Keykubat zamanındaki uygarlık eserlerine yer verilecektir.)

V — Osmanlı Devleti ve Uygarlığı :

1. Selçuklu devletinin yıkılışı ve Osmanlı devletinin kuruluşu, (İstanbul'un fethine kadar olan başlıca olaylar hatırlatılacak; İstanbul'un fethi, yeniçağın başlaması, icatlar, coğrafya keşifleri, rönesans ve reform üzerinde önemle durulacaktır.)
2. İstanbul'un fethinden XVI. yüzyılın sonuna kadar Osmanlı devletine kısaca bakış.
3. Osmanlı Türk uygarlığı :

a) Devlet örgütleri: divan, ordu, kapıkulu ve eyalet askerleri (eyaletlerin ve toprak yönetimi, eyalet süvarisi, tımarlı sipahinin zamanla bozulması belirtilecek; tershane ocağı, donanma; bu arada silâhlar ve kıyafetlere kısaca değinilecektir);

b) İlim, fen, edebiyat ve güzel sanatlar (Medrese, Enderun, mimarlık, nakkaşlık, çinicilik, oymacılık, kabartmacılık, kakmacılık, hattatlık, tezhipcilik, ciltcilik, müzik, resim, minyatür ve benzeri);

c) Devletin malî durumu; paralar, tarım, endüstri, ticaret ve ulaşım;

d) Osmanlı imparatorluğunda batıya yöneliş :

1. XVII. yüzyıldan bugüne kadar, dünyada fikir ve teknik alanlarında gelişmeler (İngiltere'de demokrasinin gelişmesi; Amerika Birleşik Devletlerinin kuruluşu; Fransa ihtilâli, ihtilâlin getirdiği başlıca yenilikler, demokrasi ve milliyetçilik akımlarının yayılması, ilim, güzel sanatlar, teknik ve endüstri alanlarındaki gelişmeler, sömürgecilik),
2. XVII. yüzyılda Osmanlı İmparatorluğuna toplu bir bakış (siyasî, idarî, ekonomik, kültürel ve bütün örgütlere değinilecektir.)
3. XVIII. yüzyılda Osmanlı imparatorluğuna; siyasî, idarî, askerî ve komşularıyla olan ilişkileri yönünden bakılarak Lâle devri ve getirdiği yeniliklere değinilecektir.
4. Lâle devrinden III. Selime kadar geçen zamandaki Osmanlı devrinin siyasî, idarî, askerî ve ekonomik durumları belirtilecektir.

VI — Fransa İhtilâlinin Osmanlı Devleti Üzerindeki Etkileri :

a) Avrupa'da gelişen demokrasi hareketleri ve bu hareketlerin Osmanlı imparatorluğundaki etkileri,

b) Avrupa'da meydana gelen ekonomik değişiklikler ve bunların Osmanlı impaartorluğunda etkisi,

c) Avrupa'da gelişen fikir hareketleri ve Osmanlı imparatorluğu üzerindeki etkileri,

ç) III. Selim ve yapmak istedikleri :

1. XIX. yüzyılda Osmanlı devleti ve komşularıyle ilişkileri,
2. Osmanlı devletinin iç bünyesindeki kaynaşmalar ve komşuların bu konulardaki tahrikleri, II. Mahmut devrinin siyasî olayları,
3. Osmanlı devletinde dahili ayaklanmalar, sebepleri ve sonuçları.

LİSE VE MESLEK LİSELERİ X. SINIF
(Haftada 3 saat)

I — Tanzimat Devri (1839 - 1856) :

a) Tanzimatı gerektiren, iç ve dış etkenler (XIX. yüzyıl başlarında Osmanlı devletinin iç durumuna, komşularıyla olan ilişkilerine, Avrupa'nın durumuna genel olarak değinilecektir.)

b) Tanzimat;

1. Siyasî tanzimat,
2. Fikrî tanzimat,
3. Edebî ve kültürel tanzimat (Bu devirde Avrupa devletlerinde siyasî, fikrî, kültürel ve ilmî duruma değinilecek ve Osmanlı devletiyle karşılaştırılacaktır).
4. Tanzimat devrinde Osmanlı devletinin Avrupa ile ilişkileri, (Kırım savaşı, Paris Antlaşması, Islâhat Fermanı Devri (1856 - 1861). Bu devirde Avrupa'nın büyük devletlerinin Osmanlı devleti üzerindeki baskısı, Avrupa'da Alman, İtalyan birliğinin kurulması ve devletler dengesi ve bunun Osmanlı devletindeki yankıları ve sonuçları üzerinde durulacaktır.)

II — Osmanlı Devletinde Meşrutiyet Devri :

a) Meşrutiyeti gerektiren sebepler (siyasî, ekonomik, kültürel ve benzeri),

b) Birinci meşrutiyet ve bu devrin belli başlı olayları (Panislavizm propagandalarının Osmanlı devletindeki yankıları, iç isyanlar, Türk - Rus savaşı, Ayastefanos Antlaşması, Berlin Antlaşması ve sonuçlarına değinilecektir.)

III — İkinci Abdülhamit Devri :

a) İkinci Abdülhamit devrinin siyasî olayları (Kanunî - esasiye ve meclisin dağıtılmasına değinilecektir.)

b) İkinci Abdülhamit devrinin malî ve ekonomik durumu (Düyûnu umumiye),

c) İkinci Abdülhamit devrinde, Osmanlı imparatorluğunun parçalanmasının hızlanması, (Kıbrıs, Bosna - Hersek, Mısır, Tunus, Doğu Rumeli'nin elden çıkışı konularına değinilecektir.)

IV — Milliyetçilik :

a) Dünyada milliyetçilik,

b) Osmanlı imparatorluğunda milliyetçilik.

V — İkinci Meşrutiyet ve Sonrası :

a) İkinci meşrutiyetin sebepleri ("Gençtürkler" hareketlerine değinilecektir.),

b) İkinci meşrutiyet devrinde siyasî olaylar;

1. Bulgaristanın bağımsızlık ilân etmesi,
2. Avusturya - Macaristan'ın, Bosna - Hersek'i ülkelerine katması,
3. 31 Mart ayaklanması ve bastırılması (o devrin siyasî sosyal ve ekonomik durumlarına değinilecektir).

4. İtalya'nın Trablusgarba saldırması ve sonuçları (İtalya'nın sömürge siyaseti).

5. Balkan savaşı ve sonuçları (Osmanlı devletinin o zamanki durumu üzerine önemle durulacak ve Balkan devletlerinin durumlariyle karşılaştırılarak, sonuçları üzerinde durulacaktır.

c) Birinci dünya savaşı, Osmanlı imparatorluğunun bu savaşa katılması, savaşın sonu, (Birinci dünya savaşının sebepleri, XIX. yüzyılda sömürgecilik, teknikte ilerleme, Avrupa devletlerinin birbirleriyle ve dünya ile ilişkileri ve Osmanlı imparatorluğu hakkındaki düşüncelerine değinilecektir.)

TÜRKİYE CUMHURİYETİ VE DEVRİM TARİHİ LİSE VE MESLEK LİSELERİ XI. SINIF

(Haftada 2 saat)

II. Sınıf konularına kısaca genel bakış (*)

(*) Lise X. sınıf Tarih programını takip etmemiş öğrenciler için IX. ve XI. sınıf konuları arasındaki boşluğun ve kopukluğun giderilmesi amacıyle "Tanzimat Fermanının ilânından Monros Mütarekesine" kadar olan konularla ilgili olarak dört saatlik ders süresi içinde kısa temel bilgiler verilmek suretiyle bağlantı kurulacak ve olayların sebeb - sonuç ilişkileri belirtilecektir.

I — Mondros Mütarekesi 30 Ekim 1918 ve Uygulanması :

a) Mütareke devrinde genel durum,

b) Azınlıkların çalışmaları ve kurdukları örgütler,

c) Türklerin vatanı kurtarma çabaları ve bu amaçla kurdukları örgütler (cemiyetler),

ç) Birliğe aykırı olan çalışmalar ve kurulan dernekler (İngiliz Muhipler Cemiyeti, Kürt Teali Cemiyeti, İslâm Teali Cemiyeti),

d) Padişah ve hükümetinin duruma bakışı,

e) Türk milletinin duruma bakışı,

f) Mustafa Kemal ve duruma bakışı (Hayatı ve kişiliği),

II — Savunma Hareketleri :

a) İtilâf devletlerinin Türkiye'yi bölüşme projeleri (I. dünya savaşı esnasında yaptıkları gizli antlaşmalara ve uygulama plânlarına değinilecek).

b) Türk milletinin, topraklarını kurtarmak için silâha sarılması,

c) İzmir'in işgali ve bu işgal karşısında Türklerin tutumu (işgalin genişlemesi, buna karşı direnme hareketlerine ve cephelerin doğuşuna değinilecektir.)

ç) Güney Anadolu'da işgal hareketleri ve bunlara karşı cephelerin doğuşu,

d) Mustafa Kemal'in mütareke esnasında İstanbul'daki çalışmaları,

e) Mustafa Kemal'in Samsun'a çıkışı millî birlik düşüncesi ve Amasya genelgesi,

f) Mustafa Kemal'in Erzurum Kongresi hazırlıkları ve buna katılmak üzere Sıvas'tan geçmesi, Sıvas olayları.

III — Kongreler :

a) Erzurum kongresi, Mustafa Kemal'in ordudan istifa etmesi, (Bir millet ferdi olarak vatan hizmetine devama karar vermesi ve bu kongre çalışmalarına karşı Osmanlı hükümetinin takındığı tavıra değinilecektir.)

b) Erzurum Kongresinin kararları ve önemi,

c) Sıvas Kongresi ve önemi, (Bu kongrede savunmanın vatanın bütününü içine alması, Anadolu ve Rumeli Müdafaa - i Hukuk Cemiyetinin doğuşu ve geniş yetkili Temsil Heyetinin kurulması konularına değinilecektir.)

1. Millî harekete karşı Damat Ferit Paşa Hükümetinin tutumu ve sonuçları,

2. Ali Rıza Paşa Kabinesi ve Amasya görüşmeleri ve sonuçları,

3. Temsil Heyetinin Ankaraya gelmesi,

4. Osmanlı Mebuslar Meclisinin toplanması ve Millî Misak,

5. İtilâf devletleri tarafından Istanbul'un işgali ve Mebuslar Meclisinin dağıtılması.

IV — Ankara'da Türkiye Büyük Millet Meclisinin Açılması ve Yeni Türk Devletinin Doğması Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümetinin Kurulması :

a) Yeni Türk devletine karşı Osmanlı hükümetinin tutumu

1. Anadolu'nun birçok yerlerinde ayaklanmalar çıkartılması (iç isyanlar) (Anzavur, Bolu, Düzce, Hendek - Yozgat, Konya - Bozkır, Millî - Âşiret vb.)

2. "Kuvay - ı İnzibatiye" teşkili (Hilâfet ordusu).

b) Türkiye Büyük Millet Meclisinde "Hıyaneti - Vataniye Kanununun kabulü ve istiklâl mahkemelerinin kurulması.

V — İtilâf Devletlerinin Baskısının Artması ve Türk Vatanını Paylaşmaya Kalkışmaları :

a) Balıkesir ve Bursa'nın işgali, Trabzon ve Doğusunun işgali,

b) Sanremo kararları ve bu kararların Osmanlı devletine tebliği,Sevr antlaşması,

c) Sevr antlaşmasına karşı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Misak - i Millî'den hiçbir fedâkarlık yapmayacaklarına dair and içmesi,

1. Yunanlılara karşı Gediz taarruzu. (sonucuna değinilecektir.)

2. Yeni Türk devletinin Türk ordusunu yeniden örgülendirmesi ve kurması (Düzenli Ordu).

ç) Yeni Türk devletinin başarıları :

1. Doğu cephesinde Ermenilere karşı kazanılan başarı ve Gümrü antlaşması,

2. Güney cephesinde kazanılan başarılar; Maraş ve Urfa'nın kurtarılışı (Antep savunması).

d) Batı cephesinde kazanılan başarılar (Çerkez Etem olayı).

e) Birinci İnönü savaşı (Londura konferansı, Fransa, İngiltere, İtalya ile yapılan ikili antlaşmalar),

f) İkinci İnönü savaşı.

VI — Yeni Türk Devletinin İlk Anayasası :

a) İlk Anayasa ve maddeleri,

b) Mecliste teşekkül eden gruplar,

c) Türkiye Büyük Millet Meclisinde İstiklâl marşının yeni devletin marşı olarak kabulü.

VII — Kazanılan Zaferlerin Yabancı Devletlerle Olan İlişkiler Üzerindeki Etkileri :

a) Amarika ile ilişkilerimiz,

b) Sovyet Rusya ile ilişkilerimiz,

c) Fransa ile ilişkilerimiz.

VIII — Sakarya Savaşı :

a) Sakarya savaşından önce Yunanitan'da meydana gelen değişiklikler ve Yunanlıların Anadolu'da genel taarruzu,

1. Kütahya - Eskişehir savaşları ve Türk ordusunun çekilişi,

2. Mecliste beliren huzursuzluk ve Başkumandanlık kanununun müzakere ve kabulü,

3. Türk ordusunun hazırlığı, Başkumandanlık yetkileri "Tekafili Harbiye" (savaş vergisi),

4. Sakarya meydan savaşı ve zaferi, Yunanlıların çekilişi.

b) Büyük kurtarıcı Mustafa Kemal'e Maraşallık rütbesinin ve gazilik şanının verilmesi.

IX — Sakarya Zaferinin Sonuçları ve Yeni Türkiye Hükümetinin Dış Siyasetine Etkisi :

a) Ankara İtilâfnamesi (antlaşması)

b) Kars antlaşması,

c) İtilâf devletlerinin barış teklifi.

X — Büyük Taarruz ve Kesin Zafer :

a) Sakarya zaferinden sonra askeri durum ve hazırlıklar,

b) Türkiye Büyük Millet Meclisinde sabırsızlık ve ahenksizlik,

c) Büyük Taarruz ve 30 Ağustos Başkumandanlık savaşı, Anadolunun düşmandan temizlenmesi.

XI — Mudanya Mütarekesi, Sonrası ve Saltanatın Kaldırılması :

a) Mudanya Mütarekesi, barış konferansına davet, saltanatın kaldırılması, Cumhuriyete yöneliş, son Osmanlıpadişihı Vahidettin'in yurtdışına kaçışı (saltanatla halifeliğin birbirinden ayrılmasına değinilecektir.)

b) Lozan konferansı, müzakereler ve müzakerelerin kesilmesi, Büyük Millet Meclisinin yenilenmesi ve barış (düşmanların Istanbul'u boşaltmaları, merkezî hükümet sorunu ve Ankara'nın başkent olması üzerinde durulacaktır.)

XII — Cumhuriyetin İlânı :

a) İkinci Büyük Millet Meclisinde görüş ayrılıkları ve hükümetin istifası,

b) Anayasa'da değişiklik yapılması (Kabine usulünün kabulü),

c) Cumhuriyetin ilânı ve ilk Cumubaşkanının seçilmesi; Gazi Mustafa Kemal Paşa.

XIII — Halifeliğin Kaldırılması ve Lâyikliğe Yöneliş :

a) Halifeliğin mahiyeti (Osmanlılara geçişi ve Osmanlılarda halifelik),

b) Abdülmecit efendinin halifeliği (Halifeliğin kaldırılması ve Osmanlı hanedanının sınır dışı edilmesi.)

XIV — Cumhuriyet Devrinde Siyasî Cerayanlar :

a) Anadolu ve Rumeli Müdafai Hukuk Cemiyetinin siyasî parti haline getirilmesi (Halk Partisi),

b) Terakkiperver Cumhuriyet Partisi ve doğu isyanı (Doğu isyanına karşı alınan tedbirler),

c) Büyük kurtarıcının canına kıyma teşebbüsleri,

ç) Serbest Cumhuriyet Partisi, Menemen olayı.

XV — Hukuk ve Diğer Alanlarda Devrimler :

a) Osmanlı devletinde hukuk ve adliye,
b) Şer'iye ve Evkaf Vekâleti ve bunların kaldırılması,
c) Anyasanın lâyikleştirilmesi aşmaları,
ç) Lâyiklik,
d) Türk Menenî kanunun kabulü,
e) Kadın hukuku (Eski) Türklerde kadın hakları, Cumhuriyet devrinde kadının medenî ve siyasî haklarının kazanılması),
f) Kılık ve kıyafette değişiklik (Osmanlı İmparatorluğunda kılık ve kıyafetin geçirdiği değişikliklere değinilecektir.)
1. Şapkanın resmen kabulü,
2. Din adamlarının kıyafetleri.

g) Cemiyet hayatında değişiklikler,
1. Halkçılık ilkesi,
2. Tarikatların kaldırılması, Tekke ve Zaviyelerin kapatılması,
3. Takvim yılının değiştirilmesi ve milât takviminin kabulü,
4. Hafta tatilinn değştirilmesi,
5. Soyadı kanununun kabulü.
h) Yeni Türkiye Devletinde Millî Eğitim,
1. Osmanlı imparatirluğunda, Tanzimattan Cumhuriyete kadar Millî Eğitim,
2. Millî mücadele devresinde ve Cumhuriyetten sonra eğittim,
3. "Tevhid - i Tedrisat" eğitim ve öğretimin birleştirilmesi,
4. Yen Türk harflernin kabulü,
5. Öğretimin türlü basamaklarında meydana gelen gelişmeler, (Millî Eğitim Temel Kanunu, öğretmen yetiştirilen kurumlar)
6. Tarih ve dil devrimi,
7. Memlekette azınlık ve yabancı okulların durumu.

XVI — Ekonomik ve Malî Durum :

a) Cumhuriyete kadar Osmanlı devri, ekonomik ve malî durumu,

b) Yeni Türkiye'nin ekonomi görüşü, prensibi ve yeni ekonomik sistemin kurulması,

c) Tarım alanında yenileşme, (Osmanlı devri ve Cumhuriyet devri),

ç Millî Endüstrinin kurulması ve gelişmesi (Osmanlı devrinde endüstri ve Cumhuriyet devrinde endüstri),

d) Osmanlı devrinde ticaret, Türkiye Cumhuriyetinde ticarî faaliyetler,

e) Bayındırlık alanında Türkiye Cumhuriyetinin tutumu,
f) Sağlık işleri alanında Türkiye Cumhuriyetinin tutumu.

XVII — Türkiye Cumhuriyetinin Dış Siyaseti :

a) Lozan anlaşmasından sonra dış siyaset,

b) Irak hududu meselesi (Türkiyenin Milletler Cemiyetine girmesi),

c) Balkan Antantı ve Sadabat Paktı,

ç) Boğazlar sorunu ve Montro antlaşması,
d) Hatay'ın anavatana katılması.

XVIII — Atatürk'ün Ölümü ve İkinci Cumubaşkanı Seçimi ve Sonrası :

a) İkinci dünya savaşı,
1. İkinci dünya savaşını doğuran sebepler,
2. İkinci dünya savaşının başlaması ve yayılması,
b) İkinci dünya savaşından önce Türkiye'nin durumu, Ankara Antlaşması ve bu savaş esnasında Türkiye'nin tutumu, savaşın genişlemesi, Japonya ve Amerikanın savaşa katılmaları ve savaşın sonu,

c) İkinci dünya savaşının sonuçları (Birleşmiş Milletler teşkilatının kurulması).

XIX — Türkiye'de Demokrasi Hareketlerinin Gelişmesi, İç ve Dış Siyaset, Seçimler ve İktidar Değişmesi :

a) Demokrat Parti devri,

b) 27 Mayıs 1960 ihtilâli,

c) 1961 Anayasası,

ç) İkinci Dünya Savaşından sonra Türkiye'nin dış siyaseti.
1. Türk Sovyet ilişkileri,
2. Kuzey Atlantik Paktı ve Türkiye,
3. Türkiye'nin Kore Savaşına girişi,
4. Balkan Paktı,
5. Cento.

XX — 1961 Anayasasının kabulünden sonra Türkiye, (Anayasamızın getirdiği yeni kuruluşlar).

TARİH DERSİ İŞLENMESİNDE GEREKLİ OLAN BAŞLICA ARAÇ, GEREÇ VE TESİSLER

1. Ders kitapları, yardımcı kitaplar, müracaat kitapları, mahallî tarihe ait çeşitli eserler, türlü konularda tarihî okuma parçaları, hatıralar, tarihî şiirler, destanlar, piyesler, seyahatnameler, biyografiler, tarihî hikâyeler ve fıkralar, kitabeler, broşürler, dergiler, gazeteler, ansiklopediler, tarih sözlükleri, tarih konuları ile ilgili gazete kupürleri, fişler ve tarihî koleksiyonlar.

2. Tarih haritaları, tarih atlasları, tarihî resimler, heykeller, modeller, grafikler, kartpostallar.

3. Tarihî paralar, mühürler, pullar, madalyalar, nişanlar, silahlar, elbiseler, kapkacak vb. çeşitli tarihî eşya.

4. Filmler, film şeritleri, diyapozitifler, projeksiyonlar, epidiaskoplar, radyo ve televizyon yayınları.

5. Gözlem, araştırma ve inceleme yerleri: müzeler, arşivler, kitaplıklar tarihî binalar, anıtlar, çeşitli tarihî kalıntılar ve kazı yerleri; tarihî sergiler.

Özellikle, tarihin her döneminde dünya kültür ve uygarlığına büyük hizmetlerde ve katkılarda bulunmuş olan milletimizin değerli ve zengin kültür hazinelerini bağrında saklayan güzel yurdumuzun, tükenmez bir kaynak olduğu gözönünde tutulmalıdır.

6. Durumu elverişli olan okullarda, tarih öğretimi için tarih köşeleri veya özel derslikler ayrılmalı ve bu odalarda, yukarda sözü geçen başlıca araç ve gereçlerin bulundurulmasına çalışılmalıdır.

TALİM VE TERBİYE DAİRESİ

Karar s.: 491 Karar t.: 20.12.1974

Konu: Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Mektupla Öğretim Yapan Yüksek Okullar Geçici Genel Yönetmeliği h.

Bakanlık Makamının, 29 Kasım 1974 gün ve 1871 sayılı onayı ile kurulan "Mektupla Öğretim İcra Komitesi" tarafından hazırlanan ve Öğretmen Okulları Genel Müdürlüğünün 10 Aralık 1974 gün ve 31720 sayılı mucip yazılarıyle Dairemize havale edilen, "Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Mektupla Öğretim Yapan Yüksek Okullar Geçici Genel Yönetmeliği" nin bağlı örneğine göre kabulü hususunun Bakanlık Makamının tasvibine arzı kararlaştı.

Uygundur.
20.12.1974

Prof. Dr. Safa REİSOĞLU
Millî Eğitim Bakanı

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞINA BAĞLI MEKTUPLA ÖĞRETİM YAPAN YÜKSEK OKULLAR GEÇİCİ GENEL YÖNETMELİĞİ

BÖLÜM : I
GENEL HÜKÜMLER
KAPSAM, AMAÇ, DEYİMLER

KAPSAM VE AMAÇ :

Madde 1 — Bu yönetmelik, mektupla yüksek öğretim yapan öğrencilerin kayıt usullerini, görev ve haklarını, mektupla öğretim sisteminin işleyişi sınav ve öğrenci başarısının değerlendirilmesi ile ilgili genel esasları saptamak amacıyla düzenlenmiştir.

DEYİMLER :

Madde 2 — Bu yönetmelikte geçen :

a) Bakanlık deyimi: Millî Eğitim Bakanlığını,

b) Öğretim yılı deyimi: Kesin kayıtların başlamasından yaz uygulamalarının bitimine kadar devam eden süreyi,

c) Teorik çalışmalar deyimi: Öğrencilere gönderilen ders notları, tavsiye edilen kaynaklar, gönderilen eğitim - öğretim araçları ile danışman öğretmenlerin rehberliğinde, bizzat öğrenciler tarafından, yapılan çalışmaları,

d) Uygulama çalışmaları deyimi: Teorik çalışmalarda başarılı olan öğrenciler için, yaz aylarında düzenlenecek olan ve devam mecburiyeti bulunan çalışmaları,

e) Danışman öğretmen deyimi: Mektupla öğretim yapan yüksek okullarda ders okutan ve mektupla öğretim öğrencilerine akademik yardımda bulunmak üzere görevlendirilen öğretmeni,

f) Danışman yardımcısı deyimi: Orta dereceli okul öğretmeni olup, ihtiyaç halinde, mektupla yüksek öğretim yapan okulların, bölüm öğretmenler kurulu veya okul müdürünce seçilerek, kendisine, bir danışman öğretmenin sorumluluğunda, mektupla öğretim öğrencilerine akademik yardımda bulunma görevi verilen öğretmeni belirtir.

BÖLÜM : II
ÖĞRENCİ KAYIT USULLERİ, ÖĞRETMENLERİN GÖREVLERİ, ÖĞRENCİLERİN GÖREV VE HAKLARI

Madde 3 — Mektupla Yüksek Öğrenimi izleyecek öğrencilerin seçimi ve okulra dağılımı bir merkezden yapılır. Bu hususda Üniversiteler Arası Seçme Sınavlarından yararlanılabilir.

Öğrencilerin Mektupla Yüksek Öğretime ön ve kesin kayıtlarının yapılması ile ilgili hususlar, Millî Eğitim Bakanlığınca her yıl ilân edilir ve kayıtlar bu ilân esaslarına göre yapılır.

Madde 4 — Mektupla Yüksek Öğretim öğrencileri kesin kayıtlarını Bakanlıkça kendilerine gösterilen yüksek öğretim kurumlarına yaptırırlar. Ayrıca, Mektupla Öğretim Merkezinde de öğrencilerin kayıtları tutulur. Bu öğrencilere, hangi yüksek öğretim kurumuna kaydedilmişler ise, o öğretim kurumunun mevcut yönetmelik hükümleri uygulanır. Mektupla Öğretim öğrencilerinin bağlı olacağı özel hükümler, Mektupla Öğretim yapan yüksek okulların yönetmeliklerinde düzenlenir.

Madde 5 — Mektupla öğretim yapan yüksek okulların yöneticileri, öğretmenleri ve diğer personeli, mektupla öğretim öğrencileri ile ilgili görevleri de yapmakla yükümlüdürler. Okul müdürleri bu amaçla, yöneticiler, öğretmenler ve diğer personel arasında gerekli iş bölümünü yaparlar.

BÖLÜM : III
İŞLEYİŞ ESASLARI

(Ders Notları, Kaynak Kitapları, Araç ve Gereçler, Danışmanlar, Yaz Uygulamaları)

Madde 6 — Mektupla Öğretim öğrencilerini yetiştirmek ve kendilerine bu hususta yol göstermek üzere :

a) Öğrenci El Kitabı hazırlanır ve öğretim yılı başında öğrencilere gönderilir.

b) Müfredat programlarına uygun ders notları hazırlanır ve mektuplar halinde belirli zamanlarda öğrencilere gönderilir. Ders yılı başında notların gönderileceği tarihler öğrencilere duyurulur.

c) Ders notları yanında öğrencilerin zorunlu ve isteğe bağlı olarak okumaları uygun görülen kaynak kitaplar konu ve sayfa gösterilerek belirtilir. Bu kitaplar öğrencilerin faydalanabilmeleri için Millî Eğitim Bakanlığı tarafından Halk Kitaplıklarında, Halk Eğitim Merkezi Kitaplıklarında, okul kitaplıklarında bulundurulmak üzere gönderilir. Ayrıca, Millî Eğitim Bakanlığı Yayınevlerinde satışı sağlanır.

d) Ders notlarına uygun olarak hazırlanan radyo ve televizyon programları ve özel şekilde hazırlanan film, slayt, kaset ve benzeri araçlarlarla mektupla öğretimin verim ve etkinliğinin arttırılması sağlanır.

e) Halk Eğitim Merkezleri, Eğitim Araçları Merkezleri ihtiyaca göre diğer eğitim kurumlarında, mektupla öğretim yapan yüksek okul öğrencilerinin mevcut teknik araçlardan faydalanması için gerekli tedbirler "Bakanlık Mektupla Öğretim İcra Komitesi ve Mektupla Öğretim İl İcra Komitesi" tarafından alınır.

f) Mektupla öğretim yapan yüksek okul öğrencilerine akademik yardımda bulunmak üzere 5 inci maddedeki esaslar dahilinde danışman öğretmenler ayrılır.

Mektupla Yüksek Öğretim yapan kurumların öğretmenleri o yıl okuttuğu dersin danışman öğretmenidir.

Her danışman öğretmene verilecek öğrenci sayısı, bölüm başkanı veya bölüm bulunmayan okullarda okul müdürü tarafından saptanır. Öğrenciler eşit veya isteğe bağlı olarak öğretmenlere dağıtılır. Bu dağıtmada öğretmenin gündüz ve gece dersleri, diğer eğitsel görevleri kısaca öğretmenin Eğitim Yükü dikkate alınır.

Hizmeti 25 yılı geçen öğretmenlere, isterlerse, danışmanlık görevi verilebilir.

İhtiyaç halinde her danışman öğretmene, orta dereceli okul öğretmenleri arasında ilgili yüksek okulun bölüm öğretmenler kurulunca veya okul müdürünce seçilecek öğretmenler danışman yardımcısı olarak verilir. Danışman yardımcıları danışman öğretmenlerin sorumluluğu altında görev yaparlar.

g) Danışman öğretmenler, sorumluluklarına verilen mektupla öğretim öğrencileri ile devamlı ve sıkı bir ilişki kurarlar. Öğrencilere yetişmeleri hususunda gerekli tavsiyelerde bulunurlar ve rehberlik ederler. Bu amaçla öğrencilere müfredat programlarının öngördüğü bilgi ve davranışların kazandırılması, kökleşmesi ve zenginleşmesi için gerekli tedbirleri alırlar. Öğrencilere araştırmalara sevk ederler, ödevler verirler.

h) Danışman öğretmenlerin görevlerini verimli olarak yürütebilmelerini sağlamak üzere, Mektupla Öğretim Merkezince kendilerine devamlı yardımda bulunulur, açıklayıcı notlar gönderilir. Bu konuda kurslar ve seminerler düzenlenir.

ı) Mektupla Yüksek Öğretim öğrencilerinden, 8 inci maddede belirtilen sınavlarda başarılı olanlar için, yaz aylarında uygulama çalışmaları düzenlenir. Bu çalışmalar ilgili yüksek okullarda ve olanakları yeterli orta öğretim kurumlarında yapılır. Uygulama çalışmalarının süresi ve şekli, derslerin ve dalın özelliğine göre, ilgili yüksek öğretim kurumlarınca saptanır ve bir programa bağlanır. Bu program Bakanlığın onayından geçtikten sonra, öğrencilere gerekli duyuru yapılır. Uygulamayı, o dersi öğretim yılı içinde okutan öğretmenler, ihtiyaç halinde okulun diğer öğretmenleri, üniversite öğretim üyeleri, öğretim görevlileri veya yardımcıları yapar.

BÖLÜM : IV
ÖĞRENCİ BAŞARISININ DEĞERLENDİRİLMESİ

(Sınav Çeşitleri, Sınıf ve Ders Geçme Esasları)

Madde 7 — Mektupla Yüksek Öğretim öğrencilerinin başarıları teorik ve uygulamalı olarak iki şekilde değerlendirilir.

Madde 8 — Öğrencilerin teorik çalışmalarındaki başarıları, mevcut olanaklara ve dersin özelliğine göre, çalışmaların ortasında ve sonunda iki defada veya sadece sonunda bir defada yapılacak sınavlarda saptanır. İki defa sınav yapılması halinde bunların aritmetik ortalaması, bir sınav yapılması halinde ise bu sınavda alınan not, öğrencilerin o dersle ilgili teorik çalışmalarının başarı notu olur.

Sınavların zamanı ve sayıları Mektupla Öğretim İcra Komitesince saptanır.

Madde 9 — Teorik çalışmaların değerlendirilmesi aşağıdaki esaslara göre yapılır :

a) Eğitim Enstitüleri öğrencilerinin sınavları, genel olarak, objektif testlerle yapılır.

Okulların olanaklarına, derslerin özelliğine göre diğer değerlendirme yöntemleri kullanılabilir. Durum önceden Mektupla Öğretim Merkezine bildirilir. Bakanlığın onayı ile kesinleşir.

Test soruları, her Eğitim Enstitüsünün ilgili öğretmenleri tarafından hazırlanır ve Mektupla Öğretim Merkezine gönderilir. Bu sorular Mektupla Öğretim Merkezinde harman edilerek seçime tabi tutulur.

Soru seçme ve bu soruları teste dönüştürme işi Mektupla Öğretim Merkezinde her ders için kurulacak üç kişilik bir uzmanlar komitesi tarafından yapılır. Bu komite, Mektupla Öğretim Merkezi Uzmanı (Komite sorumlusu), Test Uzmanı (PAKD'dan) ve okullardan çağırılacak bir öğretmen (bu öğretmen değişik okullardan davet edilebilir) veya ders notu yazarından kurulur.

Komitenin düzenli çalışmasından ve gizliliğin sağlanmasından Mektupla Öğretim Merkezi Uzmanı sorumludur.

b) Mektupla öğretim yapan ve bir benzeri bulunmayan yüksek öğretim kurumları öğrencilerinin imtihanları, ilgili yüksek öğretim kurumunca uygun görülecek esaslara göre, bu kurumlarca yapılabilir. Gerekirse Mektupla Öğretim Merkezinden yardım sağlanır. Bu hususun Bakanlıkça onaylanması gereklidir.

c) Eğitim Enstitülerinin teorik sınavları ilgili eğitim kurumlarında veya ihtiyaç halinde uygun görülecek okullarda, aynı günde ve zamanda yapılır. Bu sınavlarda bütün konular bir veya en çok iki test kitabı içinde toplanır, her konu yirmiden az olmamak üzere soru ihtiva eder.

Sınavlar, yarım gün veya (öğleden evvel ve sonra olmak üzere) bir gün içinde bitirilir.

Sınavların düzenli şekilde yapılmasından ilgili yüksek öğretim kurumları sorumludur.

d) Öğrencilerin uygulama çalışmalarına kabul edilebilmesi için takip ettiği dalın bütün teorik derslerinden başarılı olması gerekir. Bir veya birden fazla teorik dersten başarısız olan öğrenciler, müteakip yılda, sadece bu dersleri takip ederek başarılı duruma gelmedikçe, uygulama çalışmalarına katılamazlar.

Madde 10 — Uygulamalar iki şekilde yapılır:

a) A tipi uygulamalar:

Danışman öğretmenler tarafından ders yılı içinde verilen inceleme ve araştırma ödevleridir.

Bu ödevler öğrencilerin ders mektuplarındaki bilgilerin kökleşmesine, zenginleşmesine yardım eden, onları araştırmaya sevkeden kişisel yeteneklerini geliştirmeye yarayan (Türkçe ve Sosyal Bilgilerde: Bir veya birkaç edebi veya bilimsel eserin okunması, anafikrin özetlenmesi, çevre incelemeleri, folklör çalışmaları, Tabii Bilimlerde: Bazı deneylerin sade araçlarla yapılması, sonuçlarının bir rapor haline getirilmesi, çevreden sağlanacak ucuz materyallerle basit deney araçlarının yapılması, hayvan, bitki, taş kolleksiyonlarının yapılması, çevrede bulunan özel hayvan ve bitkilerin incelenmesi, çevre beslenme alışkanlıkları, çevredeki besin maddeleri ve değerlendirme yolları ve benzeri konular.

Uygulamalı konularda: Sulu boya, yağlıboya çalışmaları ve konunun gerektirdiği el - işleri, biçki - dikiş, nakış v. b.) çalışmalarıdır.

Bu tip ödevler verilirken öğrencilere takip edecekleri yol, inceleme teknikleri kısaca özetlenir.

Yapılan çalışmalar, hazırlanan raporlar, el işlerini, öğrenciler yaz uygulamalarına gelirken beraberlerinde getirirler.

Bu maksatla öğrencilere, yukarıda açıklanan ve benzeri çalışma ve araştırmaların tekniği hakkında bilgi veren notlar hazırlanır.

b) B tipi uygulamalar:

Yaz aylarında öğretmenle yüz yüze yapılan çalışmalardır.

Uygulama dersin özelliğine göre, sene içinde gönderilen ders notlarının öğrenciler tarafından güç ve karışık görülen yerlerinin açıklanması, temel prensiplerin tartışılması, sosyal konularda öğretmen rehberliğinde çevre gezileri, matematikte genellikle problem çözme, fizik, kimya, bioloji'de lâboratuvar çalışmaları, problem çözme, yabancı dil'de konuşma uygulamaları, atelyelerin kendine özgü çalışmaları ve benzeri faaliyetler yapılır. Bu çalışmalar özeliklerine göre değerlendirilir.

Madde 11 — Uygulamaların değerlendirilmesi aşağıda belirtildiği şekilde yapılır:

Öğrenciler B - tipi uygulamaya gelirken varsa A - tipi uygulamalarını beraberinde getirirler.

Uygulamalar, her iki tip uygulama bir arada dikkate alınarak değerlendirilir.

A - tipi uygulamaya nasıl bir ağırlık verileceği B - tipi uygulama öğretmeninin takdirine bağlıdır.

Teknik öğretimde B - tipi uygulamalar değerlendirilirken Sanayi bölgelerinde, iş yerlerinde, fabrikalarda yapılan çalışmalar da değerlendirilir.

Bu çalışmalar B - tipi uygulamanın süresini kısaltabilir, hattâ tamamıyle onun yerini alabilir. Bu halde öğrenciler uygulamaya devam etmeden sadece sınava katılırlar.

Uygulamalar dersin özelliğine göre değerlendirilir. Objektif testler yanında öğrencinin muhakeme ve kompozisyon yeteneğini ölçecek mahiyette Essey - tip sınavlarada yer verileceği gibi her türlü değerlendirme tekniklerinden yararlanılır.

Uygulamalar sonunda alınan not öğrencinin uygulama notu olur. Bir veya daha fazla dersten uygulama notu başarısız olan öğrenciler, müteakip uygulama dönemlerinde sadece bu derslerden uygulamalara katılarak başarılı bir duruma gelme zorundadırlar.

Madde 12 — Öğrencilerin uygulama çalışmalarına uygulama süresinin en az dörtte üçü kadar devam etmeleri zorunludur.

Devamsızlık halinde öğrenci devam etmediği dersin uygulamasında başarısız sayılır.

Madde 13 — Ders geçme notu; genel olarak bir derste teorik çalışmalardan alınan notla uygulama notunun aritmetik ortalaması dersin başarı notu sayılır.

Teknik okullarda dersin özelliğine göre uygulama notuna farklı bir ağırlık verilebilir. Bu husus okulun ilgili öğretmenlerinin ortak bir kararı ile saptanır.

Madde 14 — Mektupla Öğretim önrencisi bağlı olduğu okulun sınıf geçme veya ders geçme kuralına bağlıdır.

Genel olarak bir veya daha fazla dersten başarısızlığı nedeni ile bir üst sınıfa geçemeyen öğrenciler, müteakip öğretim yılında, sadece başarısız oldukları dersten veya derslerden teorik veya uygulama çalışmalarını tekrarlamak zorundadırlar.

Madde 15 — Yukarıdaki esaslar dahilinde sınıf geçen öğrencilerden, istekli olanların olanaklar nispetinde ve her yıl saptanacak ölçülere göre gündüz veya gece bölümlerine geçmeleri Bakanlıkça sağlanır. Bunlar dışında, sınıf geçen öğrenciler bir üst sınıfa Mektupla Öğretim Öğrencisi olarak devam ederler.

Bu yolla bir okulun programını tamamlıyan öğrenciler o okulun diplomasını almaya hak kazanırlar.

BÖLÜM: V

ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

Madde 16 — Yaz uygulamalarına katılacak öğrenciler için yatacak yer sağlanması ile ilgili tedbirler, olanakların el verdiği ölçüde ilgili yüksek öğretim kurumu ve Mektupla Öğretim İl İcra Komitesince alınır. Bu konuda varsa okulun ve orta dereceli okulların yatılı olanaklarından ve Yüksek Öğretim Kredi - Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğüne bağlı yurtlardan yararlanılır. Alınan tedbirler uygulama çalışmaları başlamadan en az bir ay önce Bakanlığa bildirilir ve öğrencilere duyurulur.

Madde 17 — Merkezde Millî Eğitim Bakanlığına bağlı daireler arası iş birliğinin esasları, Mektupla Öğretim İcra Komitesince saptanır ve bu husus Mektupla Öğretim Merkezi tarafından Bakanlık onayına bağlanır. Taşrada, ilgili yüksek öğretim kurumu ile diğer öğretim kurumları arasında yapılacak işbirliği esasları, Millî Eğitim Müdürünün veya onun uygun göreceği yüksek öğretim kurumu müdürünün başkanlığında, Mektupla yüksek öğretim yapan kurumun müdürü, kurumun bu işle görevli müdür yardımcısı, lise ve dengi okul müdürlerinden uygun görülecek iki müdürden meydana gelen "Mektupla Öğretim İl İcra Komitesince" saptanır. Bu komitenin kurulması ve kurumlararası işbirliğini gerektiren komite kararları Millî Eğitim Müdürlüğünce Valilik onayına bağlanır.

Madde 18 — PAKD, Mektupla Öğretim öğrencileri ile ilgili, testlerin hazırlanması, basılması, değerlendirilmesi ve benzeri işlerin yapılmasına talep edilecek diğer hizmetlerin yerine getiril-

mesine öncelik verilir. PAKD tarafından yapılacak işler ayrı bir programa bağlanır. Bakanlık onayı ile kesinleşir.

Madde 19 — Mektupla Yüksek Öğretim çalışmalarında görev alan öğretmene ödenecek ücretler, ek ders ücretleri ile ilgili kararname esaslarına göre ödenir.

Madde 20 — Bu yönetmelikte yer almayan hususlarda öğrencinin kayıtlı olduğu kurumun yönetmelik hükümlerinden yararlanılır. Onlar da yeterli değilse yeni durumlar karşısında takip edilecek yol "Mektupla Öğretim İcra Komitesi" nce saptanır.

GEÇİCİ MADDE.

Madde 1 — Mektupla Yüksek Öğretim yapan kurumların yönetmeliklerinde, bu yönetmeliğin öngördüğü ve mektupla öğretim uygulamasının gerekli kıldığı değişiklikler yapılıncaya kadar bu yönetmelik hükümleri uygulanır.

YÜRÜRLÜK VE YÜRÜTME

Madde 21 — Bu yönetmelik yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

Madde 22 — Bu yönetmeliği Millî Eğitim Bakanı yürütür.

GENELGELER:

YAYIMLAR VE BASILI EĞİTİM MALZEMELERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 660.11240 13.11.1974

11178

Konu: "Öğretmenim" adlı eser h.

Ziya Mısırlı (Ahmet Çelebi Mahallesi Tahririye Sokak Sedef Apt. No: 10/16 Üsküdar — İstanbul) tarafından yayımlanan aşağıda adı ve fiyatı belirtilen kitabın ilk ve ortaöğretim öğretmenlerine duyurulması uygun görülmüştür.

Rifat HANCILAR
Millî Eğitim Bakanı a.
Yayımlar ve Basılı Eğitim
Malzemeleri Genel Müdürü

Kitabın adı	*Fiyatı*
Öğretmenim	2 Lira

YAYIMLAR VE BASILI EĞİTİM MALZEMELERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 611.11268 13.11.1974

11179

Konu: "Anamsın" adlı eser h.

Mehmet Vasfi Saral tarafından hazırlanan aşağıda adı, fiyatı ve satış adresi belirtilen eserin, ilkokullarla ortaokul öğrencilerine tavsiye edilmesi uygun görülmüştür.

Rifat HANCILAR
Millî Eğitim Bakanı a.
Yayımlar ve Basılı Eğitim
Malzemeleri Genel Müdürü

Eserin adı	*Fiyatı*	*Satış adresi*
Anamsın	350 Kuruş	Dağarcık Çocuk Yayınları Nuruosmaniye Cad. Nur Han Kat: 1, No: 3 Cağaloğlu — İstanbul

YAYIMLAR VE BASILI EĞİTİM MALZEMELERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 11270 13.11.1974

11180

Konu: "Altın Bilgi Serisi Ansiklopedisi" adlı eser h.

Baskan Yayınları A. Ş. tarafından yayımlanan aşağıda adı, fiyatı ve satış adresi belirtilen ansiklopedik eserin ilk ve orta dereceli okulların öğretmen ve öğrencilerine tavsiye edilmesi uygun görülmüştür.

Rifat HANCILAR
Millî Eğitim Bakanı a.
Yayımlar ve Basılı Eğitim
Malzemeleri Genel Müdürü

Eserin adı	*Fiyatı*	*Satış adresi*
Altın Bilgi Serisi Ansiklopedisi (6 cilt)	105 TL. (Tek cildi)	Baskan Yayınları A. Ş. Nuruosmaniye Cad. Mengene Sok. No: 14/4 Cağaloğlu — İstanbul

YAYIMLAR VE BASILI EĞİTİM MALZEMELERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 660.11468 16.11.1974

11181

Konu: "Senliyim Diyarbakır" adlı eser h.

Yusuf Delikişi (Tıp Fakültesi 6. Sınıf, Diyarbakır) tarafından yayımlanan aşağıda adı ve fiyatı yazılı kitabın orta dereceli okul kooperatiflerinde satılabileceği uygun görülmüştür.

Rifat HANCILAR
Millî Eğitim Bakanı a.
Yayımlar ve Basılı Eğitim
Malzemeleri Genel Müdürü

Kitabın adı	*Fiyatı*
Senliyim Diyarbakır	10 Lira

İLANLAR:

ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

Durumu aşağıda açıklanan Özel Öğretim Kurumu Kurucusunun isteği üzerine kapatılmıştır.

625 sayılı Özel Öğretim Kurumları kanununun 18. maddesi gereğince duyurulur.

Kurumun adı: Özel Tekyol Dersanesi
Kurumun adresi: Bakırköy İstanbul Cad. No: 91 — İstanbul
Kurumun kurucusu: Selahattin Duruoğlu
Kurumun kapatılması emri tarih ve sayısı: 15.8.1974 gün ve 6999 sayılı yazı

SAKARYA VALİLİĞİNDEN

Durumu aşağıda açıklanan Özel Öğretim Kurumu Kurucusunun isteği üzerine kapatılmıştır.

625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 18. maddesi gereğince duyurulur.

Kurumun adı: Özel Karasu Dersanesi
Kurumun adresi: Eski Adapazarı Cad. No: 9 1 — Karasu
Kurumun kurucusu: Mehmet Uğur
Kurumun kapatılma tarihi: 13.8.1974

URFA İLİ, BOZOVA İLÇESİ İLKÖĞRETİM MÜDÜRLÜĞÜNDEN

1.3.1970 ila 30.11.1970 tarihleri arasında ilçemiz köy ilkokullarında Müdür görevlilerin 9 aylık maaş farkları sırasında çekilemiyen ek görev ücretleri çekilmiştir. Hak sahiplerine istihkakların ödenebilmesi için enson adresleri ile İlköğretim Müdürlüğümüze müracaatları duyurulur.

ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

Durumu aşağıda açıklanan Özel Öğretim Kurumu 625 sayılı Kanunun 14 üncü maddesi gereğince Kurum Açma izni geri alınmıştır.

625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 18. maddesi gereğince duyurulur.

Kurumun adı: Özel Selçuk Otomobil Öğretim Kursu
Kurumun adresi: Hacılar Mah. Konakardı Sok. 3/B — Bursa
Kurumun kurucusu: Selçuk İçel
Kurumun kapatılma emri tarih ve sayısı: 15.10.1974 gün ve 8919 sayılı

ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

Durumu aşağıda açıklanan Özel Öğretim Kurumuna Bakanlığımızca Kurum Açma izni verilmiştir.

625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 18. maddesi gereğince duyurulur.

Kurumun adı: Özel Müzik ve Bale Kursu
Kurumun adresi: Doğancılar Halk Dersanesi Sokak 13/1 — Üsküdar - İstanbul
Kurumun kurucusu: Esin Sünkitay
Kurum açma izni emri tarih ve sayısı: 1.10.1974 gün ve 8395 sayılı

ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

Durumu aşağıda açıklanan Özel Öğretim Kurumuna Bakanlığımızca Öğretime Başlama izni verilmiştir.

625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 18. maddesi gereğince duyurulur.

Kurumun adı: Özel Yüksel Şoför Eğitim Kursu
Kurumun adresi: Eskişehir Yolu üzeri M. T. A. Karşısı Bilâ No: Ankara
Kurumun kurucusu: Fatma Erdem (Yıldız)
Kurumun öğretime başlama emri tarih ve sayısı: 21.10.1974 gün ve 9156 sayılı yazı.

ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

Durumu aşağıda açıklanan Özel Öğretim Kurumuna Bakanlığımızca Öğretime Başlama izni verilmiştir.

625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 18. maddesi gereğince duyurulur.

Kurumun adı: Özel Aysel Abla Ana Okulu
Kurumun adresi: Mithatpaşa Caddesi No: 1107 Güzelyalı — İzmir
Kurumun kurucusu: Aysel Atacan
Öğretime başlama yazısının tarih ve sayısı: 31.10.1974 tarih ve 9288 sayı

ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

Durumu aşağıda açıklanan Özel Öğretim Kurumuna Bakanlığımızca Öğretime Başlama izni verilmiştir.

625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 18. maddesi gereğince duyurulur.

Kurumun adı: Özel Mert Ana Okulu
Kurumun adresi: Altıntepe - Bostancı Sırmakeş Sok. No: 3 — Kadıköy - İstanbul
Kurumun kurucusu: Taşkut Adanır
Öğretime başlama izin tarih ve sayısı: 25.10.1974 tarih ve 9191 sayı

BALIKESİR VALİLİĞİNDEN

Durumu aşağıda açıklanan özel dershaneye Valiliğimizce Kurum Açma izni verilmiştir.

625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 18. maddesi gereğince duyurulur.

Dershanenin adı: Özgür Dershanesi
Dershanenin adresi: Atatürk Mah. II. Hürriyet Sok. 2/1 2/2 — Balıkesir
Dershanenin kurucusu ve adresi: Halil Turgaygil, Ege Mah. Bardakhane Sok. No: 40 — Balıkesir

TİCARET VE TURİZM ÖĞRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

İstanbul Sultanahmet Ticaret Lisesi bünyesinde ve bu okul Müdürlüğüne bağlı, 1974 - 1975 öğretim yılından itibaren "Cumhuriyet Akşam Ticaret Lisesi" adiyle bir Akşam Ticaret Lisesi'nin açılması uygun görülmüştür.

Duyurulur.

ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

Durumu aşağıda açıklanan Özel Öğretim Kurumu kurucusunun isteği üzerine kapatılmıştır.

625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 18. maddesi gereğince duyurulur.

Kurumun adı: Özel Gaye Dershanesi
Kurumun adresi: Lâleli Cad. No: 1
Kurumun kapatılma emri tarih ve sayısı: 27.9.1974 gün ve 420.5-8307 sayılı

BU DERGİDEKİ KANUNLAR, KARARLAR VE TAMİMLERLE DİĞER YAZILAR TARAFIMIZDAN OKUNMUŞTUR

1	12	23	34	45
2	13	24	35	46
3	14	25	36	47
4	15	26	37	48
5	16	27	38	49
6	17	28	39	50
7	18	29	40	51
8	19	30	41	52
9	20	31	42	53
10	21	32	43	54
11	22	33	44	55

MİLLÎ EĞİTİM BASIMEVİ — ANKARA